

## Zmiany regulacji dotyczących rynku gazu i paliw

W dniach 7 i 22 lipca 2016 r. Sejm przyjął dwie ustawy wprowadzające zmiany w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne („PE”) oraz powiązanych aktach prawnych regulujących sektor gazu i paliw płynnych:

- (a) ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (dalej: „**Nowelizacja VAT**”)
- (b) ustawa o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (dalej: „**Nowelizacja PE**”).

Nowelizacja VAT została podpisana przez Prezydenta oraz opublikowana z terminem wejścia w życie w dniu 1 sierpnia 2016 r., zaś Nowelizacja PE została podpisana przez Prezydenta i oczekuje na publikację ze spodziewanym terminem wejścia w życie w początkach sierpnia 2016 r.

Podstawowym celem obu nowelizacji jest:

- zwiększenie przejrzystości i uczciwości na rynku paliw płynnych i gazowych;
- ograniczenie zjawiska tzw. “karuzeli VAT” w zakresie obrotu paliw;
- zniesienie barier prawnych związanych z dostawą skroplonego gazu ziemnego (LNG) do terminala regazyfikacyjnego w Świnoujściu (dalej: „**Terminal**”), który zaczął funkcjonować w czerwcu 2016 r.

### Rynek gazu ziemnego

W zakresie rynku gazu ziemnego Nowelizacja PE przewiduje m.in. następujące zmiany:

- Obrót skroplonym gazem ziemnym dostarczonym z zagranicy dokonywany w punkcie dostawy do Terminala zostanie zwolniony z obowiązku uzyskania koncesji na obrót gazem ziemnym z zagranicą, co pozwoli na:
  - prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na dostawach LNG do Terminala bez posiadania koncesji, oraz
  - spodziewane wyłączenie dostaw LNG z obowiązku dywersyfikowania dostaw, przy czym takie wyłączenie powinno zostać przyznane podmiotom, które nie prowadzą działalności gospodarczej polegającej na obrocie gazem ziemnym z zagranicą lub w innych przypadkach - na podstawie nowego rozporządzenia dywersyfikacyjnego, które zastąpi obecne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 października 2000 r. w sprawie minimalnego poziomu dywersyfikacji dostaw gazu z zagranicy.
- Obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych wynikający z ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (dalej: „**Ustawa o zapasach**”) będzie miał zastosowanie także do podmiotów dokonujących przywozu gazu ziemnego na terytorium Polskie na potrzeby własne (takie podmioty są obecnie zwolnione z obowiązku utrzymywania zapasów obowiązkowych).

This information was prepared to advise the Firm's Clients of selected important changes in Polish law and does not represent a legal advice on a specific situation of any Client and should not be treated by Clients as such. Should you have any questions concerning the legal matters outlined above as they may apply to your business in Poland, please contact the partner in charge of your account.



- Obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych wynikający z Ustawy o zapasach nie będzie miał zastosowania do podmiotów dostarczających LNG do Terminalu w zakresie, w jakim podmioty te nie korzystają z usług regazyfikacji LNG lub jego przeładunku.
- Podmioty zobowiązane do utrzymywania zapasów obowiązkowych nie będą musiały rezerwować zdolności magazynowych bezpośrednio na podstawie umowy z operatorem systemu magazynowania, lecz ciążący na nich obowiązek będą mogły spełnić także poprzez zawarcie tzw. „umów biletowych”, przewidujących, że wymagane zapasy obowiązkowe będzie utrzymywał podmiot trzeci świadczący takie usługi na zasadach rynkowych. Zgodnie z Projektem Nowelizacji PE, umowy biletowe będą zatwierdzane przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”), jednak zawarcie umowy nie spowoduje przeniesienia odpowiedzialności administracyjnej za naruszenie obowiązku utrzymywania zapasów na podmiot świadczący „usługę biletową”, co oznacza, że podmiot dokonujący przywozu gazu ziemnego na terytorium Polski będzie nadal ponosił administracyjną odpowiedzialność (tj. podlegał karze pieniężnej nakładanej przez Prezesa URE) w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy biletowej przez podmiot trzeci.
- Nowelizacja PE przewiduje, że zapasy utrzymywane na podstawie umowy biletowej nie muszą być własnością zlecającego utrzymywanie zapasów, a koszty wynikające z utrzymywania zapasów są zaliczane do kosztów uzasadnionych działalności podmiotu administracyjnie odpowiedzialnego za utrzymywanie zapasów.
- Nowelizacja PE eliminuje zwolnienie *de minimis* z obowiązku utrzymywania zapasów (obecnie zwolnienie to jest udzielane w drodze decyzji Ministra Energii podmiotom, które mają mniej niż 100 000 odbiorców, a jednocześnie dokonują przywozu na poziomie nieprzekraczającym 100 mln m<sup>3</sup> rocznie) z uwagi na to, że wspomniane zwolnienie jest często wykorzystywane do unikania obowiązku utrzymywania zapasów obowiązkowych poprzez sprzedaż gazu ziemnego na granicy licznym podmiotom korzystającym ze zwolnienia *de minimis*, a następnie odkup tej samej ilości gazu w punkcie wirtualnym w polskim systemie.
- Prezes URE będzie upoważniony do wydania decyzji o nałożeniu na właściciela systemu przesyłowego (np. SGT EuRoPol GAZ S.A.) obowiązku podjęcia określonych działań mających na celu spełnienie przez wyznaczonego na jego sieci operatora warunków i kryteriów niezależności, a brak zastosowania się do powyższych obowiązków będzie skutkowało nałożeniem na właściciela systemu przesyłowego kary pieniężnej w wysokości do 15% przychodu osiągniętego w poprzednim roku podatkowym z działalności koncesjonowanej.
- Budowa gazociągów o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym będzie wymagała uzyskania zgody ministra właściwego ds. Energii.



## Rynek paliw płynnych

W zakresie rynku paliw płynnych, nowelizacje przewidują następujące zmiany:

### Zmiany wynikające z Nowelizacji VAT

*(wejście w życie 1 sierpnia 2016 r.)*

- Koncesje na wytwarzanie lub obrót paliwami ciekłymi z zagranicą będą udzielane wyłącznie podmiotom mającym siedzibę, miejsce zamieszkania lub oddział w Polsce i zarejestrowanym jako podatnicy podatku od towarów i usług (VAT) oraz spełniającym obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych.
- W przypadku koncesji na wytwarzanie lub obrót paliwami ciekłymi (w tym LPG) z zagranicą niezbędne będzie ustanowienie zabezpieczenia majątkowego w wysokości 10 mln zł.
- Prezes URE będzie mógł odmówić udzielenia koncesji lub cofnąć udzieloną koncesję w sytuacji gdy m.in. wnioskodawca / koncesjonariusz został skazany za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub osoba skazana za takie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe sprawuje kontrolę (lub współkontrolę), zarządza lub reprezentuje wnioskodawcę / koncesjonariusza.

### Zmiany wynikające z Nowelizacji PE

*(wejście w życie po opublikowaniu ustawy)*

- Koncesji udzielonej przez Prezesa URE będzie wymagała nie tylko działalność w zakresie wytwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami ciekłymi, lecz również działalność w zakresie przeładunku paliw ciekłych z wykorzystaniem instalacji magazynowych lub przeładunkowych. Ponadto, wszystkie podmioty dokonujące - samodzielnie lub za pośrednictwem innych podmiotów - przywozu paliw ciekłych na terytorium Polski (z wyjątkiem przywozu paliw ciekłych przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach określonych w odrębnych przepisach) będą podlegały obowiązkowi rejestracyjnemu w Polsce.
- Koncesja na wytwarzanie lub obrót paliwami ciekłymi z zagranicą wygasa w przypadku, gdy działalność koncesjonowana nie jest wykonywana przez kolejnych 12 miesięcy.
- W ustawie - Prawo energetyczne wprowadzona jest definicja paliw ciekłych, która będzie dookreślana w drodze rozporządzenia w celu objęcia obowiązkiem uzyskania koncesji (lub obowiązkiem rejestracji) działalności związanej z nowymi substancjami kwalifikowanymi jako paliwa ciekłe. Koncesja będzie każdorazowo określać zakres paliw ciekłych (kody CN paliw) objętych koncesją.
- Koncesje na wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, jak również obrót paliwami ciekłymi z zagranicą będą wydawane przez Prezesa URE po uzyskaniu opinii Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, Prokuratora Generalnego i Komendanta Głównego Policji.
- Sprzedaż paliw ciekłych z wykorzystaniem stacji kontenerowych będzie zabroniona, z wyjątkiem sytuacji zaopatrywania w paliwa Sił Zbrojnych, statków wodnych, kolei, statków powietrznych lub sprzedaży na cele realizacji inwestycji o znaczeniu krajowym.
- Zostanie wprowadzony zakaz świadczenia usług związanych z magazynowaniem, przeładunkiem, przesyłaniem lub dystrybucją paliw ciekłych na rzecz podmiotów, które nie posiadają wymaganej koncesji lub wpisu do rejestru.
- Wszystkie podmioty zajmujące się magazynowaniem, przeładunkiem, przesyłem lub dystrybucją paliw ciekłych będą zobowiązane do:



- prowadzenia i publikowania wykazu przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się wytwarzaniem, obrotem lub przywozem paliw ciekłych, na rzecz których świadczą usługi magazynowania, przeładunku, przesyłania lub dystrybucji,
  - informowania Prezesa URE, Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych oraz Ministra Finansów o podmiotach zlecających usługi związane z magazynowaniem, przeładunkiem, przesyłaniem i dystrybucją paliw ciekłych.
- Podmioty prowadzące działalność gospodarczą związaną z paliwami ciekłymi i obowiązane do uzyskania koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących będą przedmiotem dodatkowego nadzoru ze strony Prezesa URE. Ponadto, będą zobowiązane do składania dodatkowych sprawozdań w zakresie:
- miesięcznych ilości paliw ciekłych, które zostały wytworzone, przywiezione lub wywiezione z Polski, sprzedane w inny sposób oraz zużyte na własne potrzeby,
  - infrastruktury magazynowej, przeładunkowej, przesyłowej i dystrybucyjnej oraz środków transportu i stacji paliw wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej związanej z paliwami ciekłymi,
  - zmiany podmiotów kontrolujących (tj. posiadających co najmniej 20% udziałów) danego koncesjonariusza lub podmiot wpisany do wykazu podmiotów przywożących.

Prezesowi URE zostaną również przyznane dodatkowe uprawnienia kontrolne.

- Przestrzeganie obowiązków koncesyjnych i rejestracyjnych, jak również innych obowiązków i zakazów dotyczących działalności gospodarczej związanej z paliwami ciekłymi (w tym zakazu sprzedaży paliw ciekłych z wykorzystaniem stacji kontenerowych i zakazu świadczenia usług magazynowania, przeładunku, przesyłania i dystrybucji paliw ciekłych na rzecz podmiotów, które nie posiadają koncesji lub nie zostały wpisane do rejestru) będzie dodatkowo przedmiotem kontroli Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, Szefa Służby Celnej, Prezesa Agencji Rezerw Materiałowych, Prezesa Urzędu Dozoru Technicznego, Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego, Państwowej Inspekcji Pracy oraz organów Policji, Prokuratury, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Straży Pożarnej, nadzoru budowlanego, administracji miar i Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Projekt Nowelizacji PE dostosowuje i rozszerza zakres naruszeń, za które Prezes URE może nałożyć karę pieniężną. Oprócz tego:
- wytwarzanie, magazynowanie, przeładunek, przesyłanie, dystrybucja lub obrót paliwami ciekłymi bez wymaganej koncesji będzie stanowić przestępstwo zagrożone karą grzywny w wysokości do 5 mln zł albo karą pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5;
  - przywóz paliw ciekłych na terytorium Polski bez wpisu do rejestru będzie podlegał grzywnie do 2.500.000 zł.

Powyższe kary będą mogły zostać nałożone na każdą osobę, która działa w imieniu osoby fizycznej lub prawnej dopuszczającej się naruszenia obowiązku uzyskania koncesji lub wpisu do rejestru. Przewiduje się możliwość wyłączenia karalności lub nadzwyczajnego złagodzenia kar) w przypadku ujawnienia wobec organów ścigania informacji, które umożliwią zapobiegnięcie lub wykrycie innych przestępstw lub przestępstw skarbowych związanych z działalnością w zakresie paliw ciekłych.

- Prezes Agencji Rezerw Materiałowych będzie uprawniony do przeprowadzenia próby technicznej magazynów wykorzystywanych do utrzymywania zapasów obowiązkowych lub związanych z tymi magazynami systemów przesyłowych i transportowych.

